

et existentiam actualem, reduplicative ut exercitam in tali essentia. Verbo: inter actum existendi, et nihil entitativam rei possibilis in seipsa, mediat potentia subjectiva, quæ involvit entitatem positivam; quæ quidem entitas, est *res que existit*, at non seipsa, sed *per existentiam, ratione cuius* habet actu existere.

§ III.

De supposito et subsistentia.

Prænotanda:

1.º Sicut existentia ens actuat et perficit sub ratione *entis*, ita subsistentia ens perficit sub ratione *substantiæ*; quapropter subsistentia: ens substantiale tantum respicit. Est igitur subsistentia: *modus substantialis, vel actualitas, qua substantia redditur completa, ita ut fiat sui juris quoad esse et operari*. Dicitur *modus substantialis*, quia ad genus substantiæ et non accidentis pertinet, vel directe, si ab ipsa natura realiter non distinguatur, vel reductive, si distinguatur. Dicitur *qua redditur completa*; proprium est namque subsistentiæ complere naturam, idque ita ut natura seipsam plene possidens, non indigeat alteri enti communicari ut existat et operetur; quod exprimitur per verba illa: *ita ut fiat sui juris quoad esse et operari*. Ex qua subsistentiæ notione, notio suppositi facile eruitur.

2.º Siquidem, quævis substantia, individua, completa, et alteri incommunicabilis ut sit et operetur *suppositum* merito vocabitur. Quod si ejusmodi suppositum rationalis vel intellectualis sit substantia, *persona* tunc appellatur.

3.º Ergo suppositum est veluti concretum ex natura substantiali et subsistentia, de qua proinde quæri potest, utrum realiter ab ipsa natura distinguatur, ipsique addat veram entitatem, vel tantum negationem unionis naturæ cum alia nobiliore, prout Scotus et alii quidam voluere.

THESIS 1.^a

Subsistentia realiter distinguitur a natura quæ in ea et per eam subsistit.

Prob. 1.º Possumus concipere quicquid pertinet ad naturam substantialem individuam, ex. gr. ad naturam humanam Petri, absque eo quod concipiamus eam seipsam ita possidere, ut possit per se existere et operari; siquidem etiam postquam concipimus naturam humanam cum prædicatis essentialibus et necessariis, atque etiam ut singularem, adhuc eam concipere possumus ut *communicabilem* alteri rei, in qua et per quam existat et operetur, ac proinde non undequaque perfectam et terminatam. Ergo id quod extra animam respondet conceptui subsistentiæ, est realitas vel perfectio, quæ non includitur necessario in conceptu naturæ substantialis singularis.

Prob. 2.º ex mysterio Incarnationis. Juxta fidem catholicam, Verbum assumpsit naturam humanam, singularem seu individuam, perfectam et completam in ratione naturæ, et tamen non assumpsit subsistentiam humanam: ergo personalitas, ac proinde subsistentia, realiter distinguitur a natura *personata* aut subsistente. Si enim subsistentia et natura sunt omnino unum et idem secundum rem, qui assumit unum, assumit et aliud secundum rem: ergo si Verbum assumpsit naturam humanam, assumpsit quoque subsistentiam humanam secundum rem.

Nullus itaque philosophus catholicus inficiari potest hujusmodi realem distinctionem inter naturam et subsistentiam. Quod vero attinet ad naturam hujus distinctionis, probabilius habemus subsistentiam ab essentia, non tamquam *res a re*, sed potius tanquam *modus a re* distingui; tum quia, ut diximus, est *modus substantialis* naturæ; tum quia ex natura substantiali necessario profluit, ita ut ab ea seungi nequeat nisi per Dei omnipotentiam, idque ejusdem vices supplendo.

THESIS 2.^a

Subsistentia non in mera negatione, sed in entitate vel actualitate positivo consistit.

Prob. Subsistentia, ex dictis, perficit naturam substantialem, eam reddendo undequaque completam, in se sistens et terminatum, ita ut possit ex se et per se existere et operari; atqui hæc omnia expriment in suo conceptu realem entitatem ac positivam perfectionem, nisi velimus dicere,

quod pura negatio seu nihilum, perficit et complet naturam, eamque reddit independentem et incommunicabilem quoad esse et operari: ergo.

Adde his, hanc thesim haberi posse tanquam corollarium præcedentis. Quandoquidem, si subsistentia consistit in mera negatione seu carentia unionis cum altero ente, jam proprie dici nequit, suppositum seu subsistentiam realiter distingui a natura; quoniam negatio in seipsa nihil est, seu nullam entitatem includit: ergo juxta hanc hypothesim, natura subsistens, *solum* discriminatur a natura non subsistente per nihilum seu per rem quæ in seipsa nihil est; ergo realiter revera non distinguuntur; nulla quippe *realis* differentia adstrui potest inter duas res vel naturas, quarum una nullam realitatem positivam seu perfectionem habet præter aliam. Ergo qui inficiantur subsistentiam esse perfectionem seu entitatem positivam, inficiari quoque coguntur, subsistentiam a natura realiter distingui, nec facile est videre qua ratione Incarnationem Verbi exponere valeant. Etenim, si subsistentia vel personalitas nullam realitatem positivam affect naturæ, capi vix potest, quid significetur, dum dicitur Verbum assumpsisse naturam humanam singularem et individuam, non tamen personam humanam.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

Objic. 1.º Persona humana idem est ac homo singularis; statim quippe ac concipimus hominem singularem, concipimus personam humanam; atqui homo individuus nullam realitatem positivam addit propriæ naturæ *singularizatae*: ergo.

Resp. Dist. maj. Persona humana idem est ac homo singularis, si *homo singularis* sumatur pro natura singulari in se ipsaistente, terminata et ulterius incommunicabili, concipi sumatur præcise pro natura humana individuata, neg. Hæc vox *homo*, sicut et *Petrus*, concrete significant, ac proinde ex se, non solam naturam individuam vel singularem, sed naturam *incommunicabilem*, in seistentem et terminatam ad operandum, proprie significant. Itaque, absolute loquendo, veritatem non continet hæc locutio: *persona humana idem est ac humanitas individuata*; nam in Christo existit humani-

tas individuata, non tamen persona humana. Solum ergo verificatur hæc locutio, quatenus personalitas humana consequitur ac comitatur naturaliter et necessario, naturam humanam individuam, ita ut ex vi naturæ, et præcise ab omnipotentia Dei, ubicumque ac eodem instanti in quo ponatur natura humana individuata, ponatur cum subsistentia vel personalitate, quæ ex natura ipsa necessario pullulat, nisi divinitus impediatur.

Objic. 2.º Subsistentia concipitur advenire naturæ jam existenti simpliciter: ergo si distinguitur realiter ab ipsa natura, erit quid accidentale. Prob. cons. Quidquid simpliciter existenti advenit, accidens est: ergo.

Resp. 1.º Non deesse philosophos et theologos asserentes, subsistentiam, naturæ ordine, priorem esse existentia, quæ est ultima rei actualitas naturam completam præsupponens.

Resp. 2.º Dist. ant. Subsistentia etc. quasi naturam perficiens ac complens *in linea substantiæ*, conc. quasi naturam perficiens *in linea entis*, sicut perficit et complet existentia, neg. Quantumvis enim natura existens supponatur, ac proinde completa in ratione entis actualis, adhuc tamen incompleta et imperfecta erit qua *substantia*, donec in se sistens, adæquate per se operans, ac incommunicabilis concipiatur; quod quidem ipsi congruit per subsistentiam. Quod si accidens sumatur, non pro physico, sed pro accidente prædicabili seu logico, subsistentia accidens potest appellari, quatenus ipsa, sicut et existentia, principia essentialia naturæ specificæ non ingrediuntur.

Objic. 3.º D. Thomas docet subsistentiam non distingui realiter in angelis a natura, siquidem expresse habet de angelis: (1) «unde in eis non differt suppositum et natura;» atqui eadem est ratio de aliis naturis: ergo.

Resp. neg. maj. Nisi enim apertam contradictionem in eo agnoscamus, fateri oportet, apud D. Thomam, suppositum et naturam in solo Deo identificari, ut pluries expressis terminis docet, ac inter alia, dum scribit: (2) «In Deo est om-

(1) *Sum. Theol.*, 1.º P., q. 3, art. 3.º

(2) *Quodl.* 2.º art. 1.º